

VICTOR MÁTÉ 80

(Budapest, 1945. február 26.)

Erkel Ferenc-díjas magyar zenész, zeneszerző, színész. Az Artisjus Szerzői Jogvédő Egyesület elnöke 2012 és 2014 között.

KOVÁCS GÉZA VICTOR MÁTÉ KÖSZÖNTÉSE¹

Victor Mátéről szólva már az is sokat elmond, hogy többségünknek, akik hosszabb-rövidebb ideje ismerjük, ő Matyi. Nem kell barátjának lenni, hogy kedveskedve, vagy tisztelettel becenevén szólítsák, s nem kell a háta mögött említeni. Miközben családnevében a „c” valamely, a múlt kódébe vesző elegáns titkot tűnik takarni. Loboncos hajú rockzenészek és akadémiai professzorok bíznak benne, bízzák rá közösségeik ügyeit. Van kinek slágerei, van kinek Asztrik főpap szerepe, másoknak fagottversenye, de sokaknak talán konok és megalkuvást nem, legföljebb ritka kompromisszumokat ismerő társadalmi, közösségi fáradozásai révén ismert.

A titokzatos „c” betű egy hugenotta ópapa révén került a családnévbe, aki Napóleon hadai visszavonultával Danzig/ Gdanskban lett hadifogolyból először az ottani Hirsch család bújtatott védence, majd beházasodott családtagja. Egyik fia, Bernet, hittudományi tanulmányai befejeztével Belgrádba került, mint protestáns hitszónok és iskolaalapító, hogy aztán a Monarchiában teljedjen ki élete. Victor Matyi felmenői szinte kivétel nélkül református iskola- és templomépítők. (Anyai nagyapja építtette a Pozsonyi úti, az apai a Szabadság téri templomot, édesapja is református lelkészként kezdte pályáját.) Mindez talán ahhoz adalék, honnan a nyakasság, mely a mai napig végigkíséri pályáján. Ám a nyakasság önmagában kevés lett volna ahhoz, hogy a Zeneakadémiát Farkas Ferenc növendékeként kitüntetéssel, Szirmai-díjjal végezze el. Viszont

¹ Kovács Géza írása a Muzsika 2015/2. számában jelent meg Victor Máté 70. születésnapjára

talán magyarázatot is ad a népszónoki gének parancsa, hogy amikor még akadémistaként megismeri a sokat emlegetett '60-as évek zenei tömegmozgalmát, inkább választja az akár egy szál gitárral sok ezer embernek muzsikálás már-már rituális és plebejus örömét, mint a vonósnegyessel, szimfóniával bíbelődés belterjesnek, keveseknek szóló arisztokratizmusát. (Ezt a dichotómiát aztán maga oldja fel „komoly” szerzeményei sorával.)

A Magyar Rádió szerkesztőjeként, zenei rendezőjeként a tanult muzsikusi tudásával, de a lázadó amatőrök hevültségét megértve bábáskodik hosszú éveken át egy kócoságát el nem vesztő, de igényesebb magyar könnyűzene bölcsőjénél. Lelkesen fuvolázott-énekelt-zongorázott együttesében, a Non-Stopban, írt „zenés novellát”, klasszikus musicalt, alakított egyszemélyes zenekart. A kor egyik botránykövének tartott, jobbra avantgárd képzőművészekből alakult A. E. Bizottság Zenekar lemezén éppoly otthonossággal muzsikált, mint ahogy Asztrik apátot alakította az István, a király című rockoperában. Mindenki örömmel dolgozott vele, mindenki tudta róla, hogy nagy tudását szerényen állítja a köz szolgálatába és mindenki látta, hogy tisztességéhez nem fér kétség.

Így találták meg azok a feladatok és tisztségek, melyek vélhetőleg sok energiát szívtak el alkotó vénájától, magánéletétől, de cserébe a köz megbecsülését hozták neki.

A nyolcvanas évek végén tisztítónak mutakozó szelek fújtak. Pártok, társadalmi szervezetek alakultak. Ki a nagypolitikában, ki a „demokrácia kis köreibben” vélte fölfedezni saját helyét. A Zenész KÖR, a Könnyű-, Önkifejező- és Rockzenészek egyesülete is ekkor jött létre. Erről így beszélt egy korábbi interjúban: „Nagyon lelkesen készültünk az új világ építésére. 1990 decemberében megalakult a Magyar Zenei Tanács, mely a hazai zenei szervezetek afféle ernyőszervezete. Az egyik alapító mi voltunk a másik húsz mellett.” (Az alapítók Bródy János, Zorán és Dusán Sztevanovity, Wolf Péter, Malek Miklós, Bergendy István, Cseh Tamás, Márta István, Benkő László, Koncz Zsuzsa – és sokan mások voltak.) „Többek között törvényjavaslatok véleményezésében vettünk részt. A médiatörvény előkészítésekor szigorú levelekben felhívtuk a figyelmet azokra a hibákra, melyek nem hogy bekerültek, de a mai napig is kerékkötői a hazai média korrekt működésének. Persze voltak

eredményeink, melyeket nyilván méltányoltak. Évekig sikeresen működtettük a KÖR Alapítványt ifjú tehetségek támogatására. Tagjaink respektusát mutatja, hogy például Bródy Jancsit az ARTISJUS Szerzői Jogvédő Egyesület elnökévé, vagy engem először a Zenei Tanács alelnökévé, majd elnökévé választottak.”

A közgyűlések szeszélyes döntései folytán elnökségi tagként, alelnökként bő másfél évtizedet töltöttem a Magyar Zenei Tanácsban, így volt szerencsém közelről látni, hogyan működik Matyi, mint választott vezető. Mindenek előtt felkészült. Képtelen blöffölni. Konok és szenvedélyes. A zene ügye számára létkérdés. Aki a zene ellen tesz, bűnt követ el a társadalom ellen, tehát harcolni kell vele. És ő küzd, ha kell, akár indulattal is. A kimagasló tehetséget és kimagasló teljesítményt lábhoz tett fegyverrel, emelt süveggel tiszteli. Küzd a jónak tartott ügyekért akkor is, ha a vereség elkerülhetetlennek látszik, hogy aztán végül az események őt igazolják. Vagy sem. A kudarc kedvét szegi, de inkább megacélozza, mint szétforgácsolja. Zeneiskolák sorsa, a média zenei tartalma, zenei együttesek körülményeinek javítása műfaji korlátozások nélkül, zenét, előadó-művészetet érintő törvényalkotás, szerzői jogvédelem, mind-mind otthonos terep Matyi számára.

Az Artisjus közgyűlése is úgy gondolta, az ő komplex személyisége alkalmas e nagy múltú szervezet irányítására, képviselésére.

Victor Máté 2011-ben

Az utóbbi időben kissé nyugodtabb életet választott. Hát, persze, nagypapának lenni is egész embert kívánó feladat! És csak remélni tudom, hogy e gyönyörű hivatás kellő örömmel végzett teljesítése mellett jut idő alkotásra is. Egy beszélgetésünk során azt mondta: „Mára lehiggadtam, toleránsabb lettem. Most már nem megy fel bennem azonnal a pumpa, ha politikusi ostobaságot vagy sunyiságot tapasztalok, hanem várok öt másodpercet. A zene megér ennyit.”

Egyszer elmesélte, hogy minden olimpiai év első szombatján összejönnek a Victorok, bárhol éljenek is. E szűkebb família nagyjából kétszáz embert tesz ki. Ilyenkor akadémiai kutató népzene-tudós és ELTE-n oktató biológus-kémikus bátyjaival, családtagjaikkal ők is megjelennek, és sokszor találgatják a sok sok Victor között. Hát te ki vagy?

Ha netán ott lennék és valamely távoli családtag tőlem kérdezné, ki ez az őszes, szakállas úr, örömmel mondanám: ő Matyi. Victor Matyi. Az egyik legkiválóbb Victor a sok jó között.

Születésnapja lakalmából jó egészséget, felbuzgó alkotókedvet és életben-unokákban gazdag örömet kívánok neki. Tudom, e kívánságokkal nem vagyok egyedül. Isten éltesse Victor Mátét!

VICTOR MÁTÉ-MAJDNEM TELJES

Rádiójátékok és filmek

1974-ben Huszár Erikával és a Gemini együttesel közösen készítette el a *Holnaptól nem szeretlek* rockmusicalt Kovács Katival a főszerepben. Hasonló stílusú az 1976-os *Villon és a többiek* (Kardos G. Györggyel és Mészöly Dezsővel). Ezt követő munkái: A Petőfi Sándor elbeszélő költeménye alapján készült *Bolond Istók* (tv-opera) – 1977), *A canterville-i kísértet* (zenés tévéjáték – 1982).

Színészként jelent meg 1975-ben a *Tanévzáró* című rövidfilmben, majd 1984-ben a *Jégkrémbalet*tben. Az 1983-as *István, a király*ban ő személyesítette meg Asztrik apátot. A népszerű rockoperának több számában („*Töltsd el szívünk fényesség – Veni Lumen Cordium*”, „*Géza fejedelem temetése – Kyrie Eleison*”, „*Adj békét Uram – Da Pacem Domine!*”, „*Fejedelmünk István!*”, „*Töltsd el szívünk fényesség!*”, „*Hála néked fejedelem!*”, „*István, a király*”) is énekel. Ezt a szerepet a Városligetben, a Népstadionban és Sevillában is eljátszotta.

További filmek

- 1977 – *Bezzeg a Töhötöm*
- 1987 – *Nyolc évszak*
- 1995 – *Esti Kornél csodálatos utazása*
- 1997 – *Az én kis nővérem*
- 2007 – *Az ember, aki nappal aludt*

Színpadai művek

Munkássága során több színpadai mű elkészítésében is közreműködött: A *Cyrano* (1983) már az enyhébb zenei stílust, többek között dalmút, zenés játékot és daljátékot képviseli. A különböző irányzatok között helyezkedik el, a Vörösmarty Mihály *Szózatából* vett, *Itt élned, halnod kell* című zenés történelmi játék, amely már az 1985-ös évhez kötődik, mint ahogy Kacsóh Pongrác, a *János, a vitéz* című operettjének pop-átdolgozása is és a *Hamupipőke* című mese-musical is. 1976–1977-es évadban a *Villon és a többiek*,^[4] című darabban is közreműködött. A 80-as évek második felében főleg daljátékokban működött közre. Ilyenek a Szentmihályi Szabó Péterrel készített *Új Zrínyiász* és a William Shakespeare vígjátékából átdolgozott *Vízkereszt*, amelyben Mészöly Dezső is közreműködött. 1991-ben egy mesés musicalt írt Fábri Péterrel, ami a *Szennyes az Óperencia* címet kapta. A *Királyfi és koldus* zenés mesejáték pedig 2002-ben készült.

Lemezek

[(1980) – Óz, a nagy varázsló (1980, 2004, mesejáték)^[5]

- (1985) – Non Stop (1985)
 1. Szívem dombján
 2. Hogy én jussak el
 3. Tréfás kedvű Jack
 4. Lélegző furcsa hajnalon
 5. Ne haragudj kedvesem, ma szomorú leszek
 6. Szép Margit
 7. Ó, micsoda éjjel
 8. Rosszkor szóltak rám
 9. Ha
 10. A lemezjátszó
 11. Ó, királylány
 12. Nehezen élsz
 13. Játsszom egy gondolattal
 14. A szélben

Közreműködtek: Somló Tamás, Turai Tamás, Köves Miklós, Benkő Róbert.

- (1990) – Az Úr énnekem őriző pásztorom

Szólódalók

1972: Ha fény csiszolja ablakod

- 1973: Rosszkor szóltak rám
- 1973: Oly üres a szívem
- 1973: Szólj a fűre, fákra
- 1974: Indulni kell
- 1974: A lemezjátszó
- 1974: A kirakati baba
- 1974: Nincs közérzetem
- 1974: Oh, királylány
- 1974: Ha
- 1975: Baleset
- 1975: Keress meg
- 1975: Nehezen élsz
- 1975: Ha nem szeretsz már
- 1976: Játszom egy gondolattal
- 1976: A szélben
- 1978: Sose hittem volna

Díjai, elismerései

- Szirmai-díj (1970)
- Erkel Ferenc-díj (1985)
- Fényes Szabolcs-díj (1999)
- Artisjus Életműdíj (2005)
- A Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje (2005)

(Wikipédia)

[Egy falat kenyér... - Victor Máté \(30:14\)](#)
B. Tóth László és Victor Máté beszélgetése
(TV13)

Készült a költő születésének századik évfordulójára a HNF Országos Tanácsa, az Országos Béketanács, a KÓTA, a Magyar Zeneművészek Szövetsége, Pécs és Szeged megyei városok, Komárom és Tolna megyék, valamint Szekszárd és Esztergom városok felkérésére.

KÉT NŐVÉR

Babits Mihály verse

Victor Máté

Lento (♩ = 65)

Tenore

Baritono

Basso

n. ó Lé - lek, ó -

n. ó Lé - lek, ó -

Két nő - vér megy, ó Lé - lek, ó -

rök - kön, n. n.

rök - kön, n. az

rök - kön, az e - gyik e - lőt - ted, a má - sik u - tá - nad: az

fe - ke - te Bá - nat, vér - szí - nű Vágy.

e - gyik a fe - ke - te Bá - nat, a má - sik a vér - szí - nű Vágy.

e - gyik a fe - ke - te Bá - nat, a má - sik a vér - szí - nű Vágy.

© 1983 by Editio Musica, Budapest
Printed in Hungary

Z. 12 670

Megjelenés dátuma: 1983. augusztus 1.
Kiadó: Universal Music Publishing Editio Musica Budapest

p

S szól né - ha könnyez - ve a Vágy: a Bá -

S szól a Vágy: a Bá -

S szól a Vágy: „Én vagyok a Bá -

nat. S szól né - ha ne - vet - ve a Bá - nat:

nat. S szól a Bá - nat:

nat.” S szól a Bá - nat:

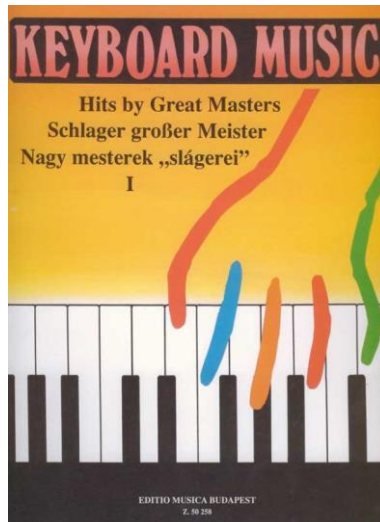
p „Én va - gyok a Vágy.” n.

p Vágy. n.

poco più mosso

Két komoly árva le - ány, termet - re meg arc - ra ha - son - lók, te - kin - te - tük ül - döz,

n. n.

Szerkesztette: Victor Máté
Editio Musica Budapest Zeneműkiadó, 1992

A kötet kilenc komolyzenei „slágert” tartalmaz, a klasszicizmus és a romantika nagy mestereinek műveit. Az átiratok bármely, legalább négy oktávós, több szólam megszólaltatására alkalmas billentyűs hangszereken előadhatók. A kiadványt a zenekedvelők legszélesebb körének ajánljuk.

Tartalom:

1. Wolfgang Amadeus: Mozadeade Mozart: Menuett aus der Oper Don Giovanni
2. Mozart, Wolfgang Amadeus: Zauberflöte című operából.
3. Boccherini, Luigi: Menuett
4. Beethoven, Ludwig van: Symphonie Nr. 9: Ode an die Freude aus der Symphonie Nr. 9
5. Schubert, Franz: Schubert: Wiegenlied
6. Verdi, Giuseppe: La donna e mobile aus der Oper Rigoletto
7. Chopin, Frédéric: Nocturne
8. Rubinstein, Anton Grigoriewitsch: Melodie
9. Massenet, Jules: Elegie

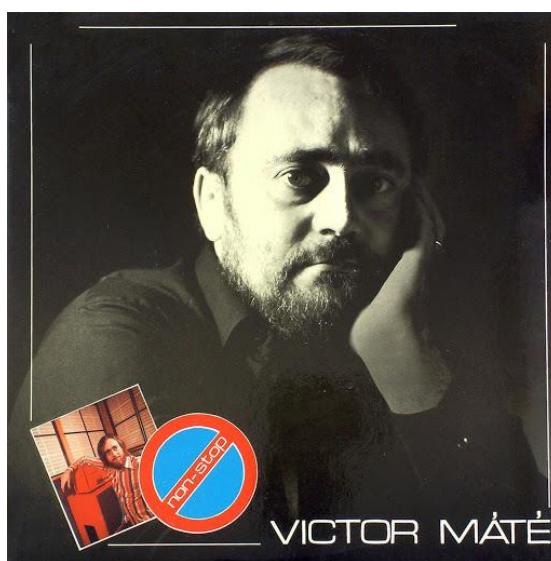
8. MELODIE

(Clarinet, Violin)

A. G. Rubinstein
(1829–1894)

Moderato (♩ = 100)

The musical score is presented in four systems, each with a treble and bass staff. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 100 beats per minute. The score is for piano accompaniment. A large, semi-transparent watermark 'EMB' is overlaid on the middle two systems of the score.

VICTOR MÁTÉ

[Teljes lejátszási lista megtekintése](#) (16 felvétel)

© 1985 HUNGAROTON RECORDS LTD.